

Т.К.Жүргенов атындағы Қазақ ұлттық өнер академиясының «Бейнелеу өнерінің тарихы мен теориясы кафедрасының PhD докторанты Кенджакулова Айнур Бериковнаның 6D041600 – Өнертану мамандығы бойынша философия докторы (PhD) ғылыми дәрежесін алу үшін ұсынылған «Қазақ графика өнеріндегі фольклорлық мотивтерді интерпретациялаудың өзектілігі: Тәуелсіздік кезеңі» тақырыбындағы диссертациялық жұмысына

П І К І Р

Зерттеуге негіз болған қазақ фольклорының көркемдік, мәдени-рухани, әлеуметтік тарихын, заңдылығын, ерекшелігін танып білуде көркем шығармашылық процестің маңызы зор екенін бас көрсеткен. «Біздің заманымызда фольклор жоқ, ол ұмытылды» дейтіндерге суретшілердің шығармаларында қалай жаңғырып өмір сүріріп жатқанын көрсеткен бұл зерттеудің маңызы зор. Суретшілердің туындыларында ұлттық мазмұндағы тақырыптарға ден қоюы, сонымен қатар, ұлттық дәстүрмен байланысты тарихи мазмұндағы, этнографиялық, фольклорлық бағыттағы жұмыстар талдауға негіз болған. Осы зерттеулерден көретініміздей, қазақ графикшілері ұлттың мәдени мұрасының негізінде өз көрермендерінің ұстанымын, олардың өзін-өзі айқындауын, жаһандану жағдайындағы ұлт танымын көрсетуде. Графика өнері осы көркем құндылықты, фольклорлық мотивтерді игеру есебінен көрсететінін осы зерттеуден көруге болады.

Біздің назарымызға ұсынылып отырған диссертациялық жұмыста ізденуші А. Кенджакулова б міндет қойып, оларды жан-жақты әрі тиянақты түрде атқарып, айтарлықтай нәтижелерге қол жеткізген. Зерттеуге негіз етілген нысанның ауамақтылығы, материалдың молдығы, зерттеудің маңызын көтеріп тұр.

Диссертациялық жұмыстағы фольклордың бейнелердің сипатталу мәселелерінің теориялық саралану нәтижелері, автор жасаған тұжырымдар мен қорытындылар қазіргі ғылыми теорияларға, олардың әдіснамаларына және әлемдік өнертану ғылымының жетістіктеріне негізделген. Сондықтан олардың шынайылық дәрежесін жоғары деп бағалауға толық болады. Олардың әрқайсысын жеке-жеке қарастырып бағалаған жөн. Жалпы алғанда, жұмыс классикалық диссертация жазу талаптары сақталып, сауатты жазылған. А. Кенджакулованың диссертациялық жұмысы өзекті болып табылатындықтан және отандық өнертану ғылымы саласындағы мемлекетіміздің мәдени-тарихи рухани құндылықтарын қайтадан жаңғыртуға бағытталған реформаларына байланысты элективті курстарды әзірлеу кезінде қолдануға болады. Диссертацияның ғылыми жаңалығы және практикалық маңыздылығы жоғары.

Ізденуші графиканың дамуындағы ұлттың өзіне тән айқын белгілерін фольклор тарихын, көрсете отырып оның қазақ халқының салт-дәстүріндегі, ырым-жоралғыларындағы архетиптік және ділдік бастаулардағы орнын графика қалай көркем бейнеленгенін өзінше, жаңаша, жан-жақты түсіндіреді.

Графикадағы фольклоризм мәселесі өнертану тарихында саласында арнайы зерттеліп, жан-жақты әрі терең қарастырылмаған мәселе. Соған қарамастан автор графикадағы фольклорлық идеяларды көрсету мақсатында жаңаша сипаттағы шынайы тұжырымдар жасаған. Қазақ өнертануы мен мәдениеттануындағы ғалымдардың еңбектерін терең зерттеп, олардың жемісті ойларын шығармашылық тұрғыда қорытып жаңа тұжырымдар жасаған. Қарастырылып отырған диссертациялық жұмыстың нәтижелерін өнертану, мәдениеттану, бейнелеу өнері пәндерінің ұғымдық, категориялық жүйесін жетілдіру ісіне, осы бағыттардағы ғылыми-зерттеу ісіне және осы пәндерді оқыту үдерісінде көмегін тигізері сөзсіз.

Сондай-ақ қазақстандық жоғары оқу орындарында өнертану, мәдениеттану, педагогиканың бейнелеу өнерінің мамандықтарынан жоғары білікті мамандар даярлау барысында диссертация материалдары негізінде арнайы курстар өткізуге толық болады. Диссертацияның теориялық және практикалық құндылығы осында.

Жұмыстың осы жазылған пікірімізде келтірілген жетістіктерін негізге ала отырып Айнур Кенджакулованың 6D041600 – Өнертану мамандығы бойынша философия докторы (PhD) ғылыми дәрежесін алу үшін ұсынылған жұмысын мамандығы бойынша философия ғылымдарының докторы дәрежесін беруге лайық деген қорытындыға келдім.

пікір беруші:

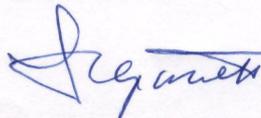
Т.Жүргенов ат.ҚҰӨА

«Кескіндеме, мүсін және дизайн» факультеті

Сәндік-қолданбалы өнер кафедрасының

профессоры, ф.ғ.к.

ҚР Мәдениет қайраткері

Ж.Т. Беристенов

beristen@mail.ru

